

INFORMACIJOS

Informationsblatt der Litauischen Volksgemeinschaft in der Bundesrepublik Deutschland. e.V.

684 Lampertheim - Hüttenfeld

Romuva

Telefon (06256) - 22

Šis leidinys leidžiamas rankraščio teisėmis. Pasi-
naudojant jo žiniomis, malo-
niai prašoma nurodyti šaltinį.

Nr.11 (106) 1968 lapkričio 15

IŠ KELIONĖS PO AMERIKA

Rugpiūčio 27 išskridau iš Frankfurto į New Yorką dalyvauti III PLB Seime. Kartu su manim skrido ir Vokietijcs LP pirmininkas p. J.K.Valiūnas. Betgi svarbiausias mano kelionės tikslas - užmegzti artimesnius ryšius su Vasario 16 gimnazijos rėmėjais. Vežiausi kun.J.Dėdino susuktą filmą apie gimnaziją, kad rėmėjai bent vaizduose pamatytų mūsų mokyklą, kuriai taip dosriai duoda dolerius. JAV-bėse yra 96 rėmėjų būreliai (visame laisvajame pasaulyje 105).

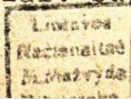
1. N e w Y o r k e .

Seimo darbų neaprašinėsiu. Tai jau padarė kiti. New Yorke sukviesti būrelių narius Seimo metu bevo neįmanoma, nes Seimo posėdžiai, koncertai, literatūros vakaras, pokylis ir kitos iškilmės buvo gausiai jų lankomi, neliekant laiko kam kitam. Teko atidėti rėmėjų susirinkimą vėlesnei datai, ir jis buvo sukviestas tik rugsėjo 22, vieną dieną prieš grįžtant atgal Vokietijon. Nevarginti rėmėjų Seimo metu patarė ir nuoširdusis BALFO reikalų vedėjas kun. Pr. Geisčiūnas, negailėjęs laiko ir savo mašinos man, ir lankytieji "Darbininko" redaktoriai prof.J.Brazaitis, P.Jurkus, tėvas Bučmys. Jie visi mane informavo apie Ameriką ir jos lietuvius, domėjosi gimnazija ir žadėjo kuo galėdami jai padėti. "Darbininkas" netrukus įdėjo ilgą straipsnį apie ją. Už tai redaktoriams nuoširdus ačiū. Padėka priklauso ir kun.Geisčiūnui, padėjusiam mane įkurdinti pas kun.prof.dr.J.Norių, kuris nepaprastu nuoširdumu man visur gelbėjo ir skersai išilgai vežiojo po New Yorką. Jam atsidėkoti jau tiesiog neįmanoma.

2. Č i k a g o j .

Puikiai priimtas draugų, pažįstamų, visuomenės veikėjų New Yorke, turėjau laimės ir toliau naudotis ko didžiausia lietuvių globa kituose Amerikos miestuose. Kai kur jaučiausi net lepinamas. Gal ne tiek iš kokio respekto man, o daugiau gimnazijai, kuri daugumos mano sutiktų lietuvių buvo įvertinama labai palankiai. Išimčių beveik neradau.

Po Seimo skridau į Čikagą su Lietuvių Fondo Valdybos pirmininku dr.A.Razma ir žinomu Amerikos lietuvių visuomenininku dr.P.Kisielium. Mano studijų draugas dr.Razma padarė visa, kad Čikagoj pasiekčiau ko norėjau, ko lengviausiai: sujungė telefonu su būrelių

pirmininkais, visuomenininkais, o p. E. Razmienė nuvežė pas pažįstamus ir į "Draugą". Dienraštis tuoj įdėjo skelbimą apie gimnazijos rėmėjų susitikimą, vėliau net du kartus mano fotografiją, matyt, kad priviliotų susirinkiman ko daugiausia lankytojų. Tai padarė ir "Naujienos", kurias taip pat aplankiau.

Susirinkime rugsėjo 8 mačiau visus, kurie serga gimnazijos reikalais: kun. B. Sugintą - ir ilgiausia padėką neatsilyginsi jam už tai, kad jis 700 dolerių kas mėnesį surenka iš čikagiškių lietuvių - p. Gulbinską, p. V. Šimkų, dr. P. Kisielių, rašytoją J. Švabaitę-Gylienę, mokyt. Pėteraitį, p. Orvidą, p. Šliažą ir daugelį kitų. Filmas patiko. Buvo nemaža klausiančių apie gimnaziją, visi klausimai be vyliaus. Buvusieji nesusipratimai kone visiškai užmiršti. Susirinkusieji sumetė kelias dešimtis dolerių gimnazijai.

Vieną vakarą teko aplankyti dr. L. Kriaučeliūną jo rezidencijoje, kur buvo gerbiamas diplomatijos šefas min. S. Lozoraitis 70 metų sukakties proga. Tą patį vakarą lankiausi pas būrį Čikagos lietuvių gydytojų, kurie pažadėjo sudėti lėšų, reikalingų kuriai nors didesnei gimnazijos statybai (pav. bendrabučiui, maudymosi baseinui). Esu labai dėkingas p. Šimkui, kad jis nuvežė mane į Margučio ir Barcaus radijofonus, kur radijo klausytojams kalbėjau apie gimnaziją.

Dėkui tėvams jezuitams, kurių namuose radau jaukią nakvynę.

3. O m a h o j .

Palyginti, negausi Omahos lietuvių kolonija labai gerai susiorganizavusi. Bėra ten jų apie 400, bet turi savo bažnyčią, parapijos namus, chorą, mokyklą. Labai greitai (telefonu) buvo sukviesti gimnazijos rėmėjai. Susirinko jų per 30. Nuoširdumas didžiausias, gimnazijai sudėjo per 130 dolerių. Jai daugiausia laiko aukoja rėmėjų būrelio valdyba, ypač p. R. Druktenis, p. A. Mikėnaitė.

4. T o r o n t e .

Toronto lietuvių šv. Jono ir Prisikėlimo parapijos bene lietuviškiausios laisvajame pasauly: jų parapijiečiai tik lietuviai. Šv. Jono parapijos namai didumu ir įrengimais lenktyniauja su jezuitų jaunimo centru Čikagoje. Juose ir teko kalbėti bei rodyti filmą apie gimnaziją. Susidomėjimas didelis. Iš jaunimo pasiūlyta važiuoti gimnazijon mokytojauti. Ypatingo palankumo gimnazijai ir man parodė uolusis rėmėjas, būrelio pirmininkas p. A. Kuolas, vežiojęs mane, vaišinę ir net padaręs įtakos Lietuvių kredito kooperatyvui "Parama" Toronte, kad jis paskirtų gimnazijai 500 dolerių. Ačiū kooperatyvo valdybai, ačiū p. Kuolui!

Toronte gyvenau buv. gimnazijos mokinių p. Vyt. Biretos ir p. Birutės Biretienės šeimoj. Jie mane nusivedė į lietuviškas vestuves, kur sutikau daugybę pažįstamų bei gimnazijos rėmėjų tiek iš Kanados, tiek iš Amerikos. Mielai, net du kartus, p. Steponavičius leido man prabilti į Toronto lietuvius per jo vedamą radijo valandėlę. Aplankiau šiame mieste ir Lietuvos konsulą dr. Žmuidziną.

5. D e t r o i t e .

Iš Toronto atskridau Detroitan, kur buvau nuoširdžiai priimtas dr. A. Damušio, p. p. Gailiušių, dr. A. Zotovo ir dr. V. Majausko šeimų. Rėmėjus susirinkiman sukvietė uoliosios ponios M. Urbonienė, M. Bajorūnienė, L. Puskepalaitienė ir kitos. Jos neša ant savo pečių ir visą gimnazijos rėmimo darbą. Susirinkimas lietuvių parapijos namuose buvo gausus, dalyvavo daugiausia inteligentinė publika, kuri domėjosi gimnazija iš esmės ir ta proga suėjo jai net 159 dol.

6. C l e v e l a n d e

taip pat sekėsi gerai. Tik čia būrelio pirmininkai jau šaunūs vyrai, ne moterys, kaip Detroitė. Daugiausia gimnazijai dirba ponai S. Nasvytis, A. Jonaitis ir P. Vedeika. Jie perdavė jai įvairių su-

gestijų, sukviētė Čiurlionio ansamblio namuose susirinkimą, į kurią atsilankė be kitų ir PLB Valdybos nariai p.St.Barzdukas ir p.Gailiušis. Susirinkime dalyvavo ir nerėmėjų, kurie įstojo į būrelius. Tai laimėjimas Vasario 16 gimnazijai. Nepaprastą nuoširdumą gimnazijai ir man parodė p.p.Onutė ir Petras Žilinskai bei p.p.Gailiušių šeima. Dėkui! Trumpai aplankiau "Dirvą", kur susipažinau su redakt. p.Geodgaudu ir buv. red. p.Karpium.

7. V é l N e w Y o r k e .

Rugsėjo 20 grįžau New Yorkan ir apsistočiau pas vienos lituanistinės mokyklos vedėją p.Alf.Samušį, kurio šeimoje jaučiausi kaip namie. Mokykloje vaikams ir jų tėvams parodžiau filmą, dalyvavau pamokose. Įsitikinau, kad labai sunkiomis sąlygomis lituanistinės mokyklos mokytojai pasiekia daug: vaikai kalba ir rašo lietuviškai labai gerai.

VLIKO pirmininkas dr.J.K.Valiūnas pakvietė savo vasarvietėn ir labai domėjosi gimnazijos reikalais. Jis yra vienas didžiausių gimnazijos rėmėjų, paklojęs jai tūkstantines sumas. Už tai gimnazija vieną klasę pavadino jo šeimos vardu.

Ponia Vytuvienė, perėmusi būrelių vadovavimą iš p.Baltrušaitienės, kuri išsikėlė Čikagon, sugebėjo sukviesti New Yorke patį gausiausią susirinkimą. Nors diena buvo labai karšta ir jokie vedintuvai neįstengė salės karščio sumažinti, didelis būrys newjorkiečių kantariai žiūrėjo filmą ir gyvai reagavo į jos paveikslus. Džiaugėsi, kad šimtą vaikų mes įstengiam surinkti (pranciškonų gimnazija JAV-bėse teturi tiek pat!), kad jie išmoksta lietuviškai.

Gerą propagandą gimnazijai New Yorke varo p.Vyt. Strolia, ką tik lankęsis gimnazijoje. Čia jis įsitikino, kad mūsų mokykla atliekama ir mišrių šeimų vaikus. Propagandos gimnazijai negailėjo ir p.Kezys, leidęs jo vedamam radijų kalbėti ir raginti studijas baigusį New Yorko lietuvių jaunimą vykti gimnazijon ir bent vienus metus lietuviškai auklėti mokinius.

Didieji gimnazijos rėmėjai čia yra ir BALFO Centro Valdyba su jos pirmininku kun.V.Martinkum bei p.Čekiene, BALFO Valdybos vicepirmininke, nuolat gimnaziją garsinančia "Dirvoje". Mano lankymosi New Yorke metu ji rodė gimnazijai ko didžiausią dėmesį.

Rugsėjo 24 naktį kartu su p.J.K.Valiūnu išskridau iš New Yorko Vokietijon. Manausi savąjį tikslą - užmegzti tarpresnius ryšius tarp gimnazijos ir rėmėjų - pasiekęs. Jei kada reikės kreiptis į rėmėjus, prašant didesnių aukų, tikrai bus lengviau, nes gimnazijos reikalai jiems pasidarė labiau suprantami ir artimesni.

V. Natkevičius
Vasario 16 gimnazijos direktorius

----- xXx -----

Pilnateisių Vokietijos lietuvių bendruomenės narių dėmesiui!

Daugelis narių, užpildydami pareiškimus, neįrašė pilnų adresų arba įrašė neišskaitomai. Kai kurie nurodė tik gatvių, kuriose gyvena, pavadinimus, bet neįrašė namų numerių, o kai kurie nenurodė nė gatvių. Jų vardu siunčiamas Informacijas paštas gražina. Todėl asmenims, neįrašiusiems į pareiškimus pilnų adresų arba įrašiusiems neišskaitomai, Informacijos negali būti siuntinėjamos. Jei kas nori jas gauti, turi pranešti savo tikslų adresą.

Redakcija

Iškilmės pradėjo mokyti Fr. Skėrys. Jis komiteto vardu pasveikino jubiliatą ir visus svečius, išvardindamas žymesnius. Iš užsienio buvo atvykę Lietuvos diplomatinės tarnybos atstovas dr. A. Gerutis ir buv. "Lietuvos pajūrio" redaktorius, mažlietuvių veikėjas A. Lymantas (pirmasis iš Šveicarijos, antrasis iš Kanados). Kalbėtojas nurodė, kad "sukaktuvininkas yra pavyzdys jaunesniajai kartai kaip reikia iki gilių senatvės kovoti už savo tautos interesus ir lietuviybės išlaikymą". Linkėjo sveikatos, sėkmės, Dievo palaimos. Perskaitė komiteto gautus sveikinimus iš įvairių įstaigų, organizacijų bei asmenų. Sveikinimus raštu bei telegramomis atsiuntė: VLIKo ir Lietuvos Laisvės Komiteto vardu - V. Sidzikauskas, Lietuvos diplomatinės tarnybos šefas St. Lozoraitis, Lietuvos atstovas Vašingtone J. Kajeckas, Lietuvos generalinis konsulas New Yorke A. Simutis, Pasaulio lietuvių bendruomenės valdybos vardu - St. Barzdukas, buv. Klaipėdos sukilėlių vado ir Lietuvos general. konsulo New Yorke Budrio našlė Regina Budrienė, buv. sukilėlių Klaipėdos miesto komendantas, mokyklų tarėjas, Tauragės mokyti. seminar. direktorius Mart. Lacytis, buv. Klaipėdos krašto komendantas pulk. Liormanas (JAV), Lietuvos atstovas Urugvajuje A. Grišonas, Maž. Lietuvos rezistencinis sąjūdis (JAV), Europos lietuvių fronto bičiuliai, Lietuvių katal. misijos Vokietijoje sielovados direkt. prel. dr. Aviža, Lietuvių evang. liuteronų vyr. Bažnyčios taryba, "Mūsų sparnų" redakcija, Maž. Lietuvos moterų draugija Toronte, PLB Berlyno apylinkė, Rastatto apylinkė, Ziono evang. liuteronų lietuvių parapija Čikagoje, Liet. evang. liuter. Tėviškės parap. Bažn. tarybos senj. kun. Trakis iš Čikagos, prel. Myk. Krupavičius iš Cicero (JAV), Maž. Lietuvos liet. draugijos pirm. dr. Anysas, inž. E. Manomaitis (JAV), kun. P. Dagys (JAV), Vasario 16 gimnaz. evang. ratelis, torontiškiai lietuviai, prof. B. Račkauskas iš Čikagos, J. J. Bačiūnas-Bachunas iš Sodus (JAV), Mart. ir Mar. Nauburai iš Čikagos, H. Janužys iš Kalifornijos, Jonas Krištolaitis iš Clevelando, B. Pauža iš Toronto, Amerikos Petersono apylinkės lietuviai, J. Stiklorius iš Filadelfijos; iš Vokietijos: prof. dr. Rukša (Augsburg), maj. P. Gudelis (Lemberg/Pf.), Myk. Žilinskas (Berlin), Lietuvių klubas (Hamburg-Neustadt), J. ir Val. Čekauskai (Pinneberg), V. Pareigis ir šeima (Göppingen), Erm. Stepaitis (Berlin), vyr. mokyti. E. Kavolis (Mückenloch), V. Klimkaitis (Obermarschacht), M. Mertinaitis (Heidelberg).

Be to, jubiliatas savo namų adresu gavo dar 75 sveikinimus. Akademijos metu sveikinimo kalbas pasakė PLB Vokietijos krašto valdybos pirmininkas J. K. Valiūnas, Vasario 16 gimnaz. direktorius ir kuratorijos pirmininkas V. Natkevičius, Lietuvos diplomatijos tarnybos vardu dr. A. Gerutis, Vokietijos katalikų kunigų vardu tėv. Alfonsas Bernatonis, Kaiserslauterno liet. bendruomenės ir LSCo 8593 vardu kpt. Venckus, "Labdaros" draugijos ir stuttgartiškių bičiulių vardu J. Glemža, Mainco liet. bendruomenės vardu kpt. Matulaitis, PLB Hüttenfeldo apylinkės pirmininkas mokyti. Antanaitis, mokyti. St. Vykinas, Maž. Lietuvos liet. draugijos Montrealyje vardu A. Lymantas (jis pasakė pagrindinę kalbą) ir diplom. teisin. J. Kairys iš Müncheno. Lietuvių profes. sąjungos vardu telefonu iš Bocholto pasveikino J. Petraitis.

Daugelis sveikintojų atsiuntė dovanų pinigais ir daiktais. Sukaktuvių ruošimo komitetas gavo ir įteikė jubiliatui per du tūkstančius DM. Daug dovanų sukaktuvininkas gavo netarpiškai. PLB Vokietijos krašto valdyba ir gimnaz. kuratorija prie savo sveikinimų taip pat prijungė dovanėles, kurios buvo įteiktos akademijos metu. Ten pat dovanėlę įteikė PLB Hüttenfeldo apylinkė, kuriai daug metų vadovavo jubiliatas. St. Motuzas iš Vechtos atsiuntė medžio drožinį "Lietuva, tėvyne mūsų", J. Glemža stuttgartiškių bičiulių vardu dovanoje iš Vilniaus gautą piniginę su turiniu, Mažosios Lietuvos bičiulių draugijų centro valdyba Kanadoje menišku sveikinimo adresu

pranešė apie nutarimą "įteikti 100 dolerių dėvą ir kas mėnesį sutelkti bent 25 dolerius". Vokietijoje įsteigtas Erdm. Simonaičiui paremti fondas, į kurį jau yra įstoję keletas asmenų.

Vasario 16 gimnaz. mokiniai padeklamavo Lietuviais esame mes gimę, Partizanų dainą ir Putino Rūpintojėlių, o II ir III klasės mokiniai, muz. mokytojo Motgabio paruošti, padainavo tris liaudies dainas.

Padėkos žodį, persunktą giliu patriotizmu ir tvirtu tikėjimu į Lietuvos ateitį, tarė jubiliasas.

Po akademijos, Romuvos parke prieš pilį prie gatvės pasodintas Erdm. Simonaičio vardo ąžuoliukas. Jį sodinant, kalbą pasakė dr. P. Karvelis.

Sukaktuvių vaišės įvyko Hemsbache, Hermannshofo svetainėje, kur dalyvavo apie 30 asmenų. Jų metu be kitų kalbų buvo perduotas iš magnetofono juostelės "Nepriklausomos Lietuvos" redaktoriaus J. Kardelio sveikinimas, kurį jis įkalbėjo sunkiai sirgdamas.

Kad nesusidarytų įspūdis, jog vaišėms buvo išleista dalis jubiliasui paremti suaukotų pinigų, reikia pastebėti, jog visi svečiai už viską susimokėjo patys.

----- xXx -----

Hamburgas - Apylinkės pirmininkas J. Valaitis grįžo namo gerai pailsėjęs ir naujomis jėgomis kibo į visuomeninį darbą. Pirmas tikslas - įsteigti ar atgaivinti nustojusią veikti vargo mokyklą. Reikia tikėtis, jog lietuvių ir mišrios šeimos supras tautinio auklėjimo bei lituanistinio mokymo svarbą ir savo pirmininko pastangas parems, leisdamas vaikų į savaitgalio mokyklą. Kiekvienas kultūringas žmogus labiau gerbia tokių asmenį, kuris ne tik neslepia savo kilmės, bet stengiasi, kad ir jo vaikai pažintų tėvų kraštą, išmaktų kalbą ir puoselėtų gražiasias jų tradicijas. Vokietijos federalinė ir atskirų kraštų vyriausybės tas pastangas ne tik geru žodžiu, bet ir pinigais paremia.

Hamburgo apylinkės narys Bernardas Povilionis Vasario 16 gimnazijai išlaikyti paaukojo 100,--DM. Jo auka juo vertingesnė, nes aukotojas ilgą laiką buvo bedarbis ir tik kelintas mėnuo dirba.

Kaiserslauternas - Mirus apylinkės valdybos nariui Jurg. Vyt. Krištolaičiui, į jo vietą pakviestas kandidatas Juozas Paškauskas. Dabar apylinkės valdybą sudaro: Algirdas Jusevičius - pirmininkas, Kostas Dirgėlas - sekretorius ir Juozas Paškauskas - narys. Vėlinių išvakarėse nemažas Kaiserslauterno lietuvių būrys buvo susirinkęs prie savo tautiečių kapų, kurių čia yra 30 su viršum. Kun. Liubinas atlaikė pritaikintas apeigas, pasakė pamokslą ir švęstu vandeniu pašlakstė kiekvieną kapą. Visi sugiedojo Marija, Marija. Lietuvių 8593 LS kuopa buvo kapus papuošusi ir padėjusi ant jų žvakėles, kurios uždegtos iškilmių metu. Toks kapų lankymas Kaiserslauterno lietuviuose jau yra tapęs ilgamete tradicija.

Bocholtas - Rugsėjo 1 PLB Bocholto apylinkė išsirinko naują valdybą. Naujasis pirmininkas yra Jer. Gulbinas, reikalų vadėjas - Petras Rožė, išdininkas - Algis Blinkevičius, revizoriai - Alf. Juknys ir Anic. Bacevičius. Susirinkime dalyvavo 90 % apylinkės narių.

Bielefeldas - Apylinkės pirmininkas J. Švažas rašo, kad 10-ame Informacijų numeryje išspausdinta žinutė apie prastus lietuvių bendruomenės ir "landsmanshafto" narių santykius nėra visiškai teisinga. Korespondentas, matyt, iš vieno kito atsitikimo ar posakio padarė

neteisingus apibendrinimus ir toli siekiančias išvadas. Iš tikro gi sugyvenimas tarp lietuvių ir vokiečių yra geras. "Landsmānsafto" nariai ateina į lietuvių pobūvius, lietuviai lankosi jų paren-gimuose. Bielefeldo apylinkės pirmininkas kalbėjęs su "lands-mānsafto" pirmininku, kuris užtikrinęs, kad jų tarpe jokio prie-šiškumo lietuviams nesą.

Schwetzingenas - Vėlinių dieną lietuvių 8591 LS kuopoje kun.Liu-binas atlaikė gedulingas pamaldas ir su grupele kuopos narių ap-lankė Schwetzingeno kapinėse palaidotų šešių lietuvių kapus. Kuo-pos vyrų rūpesčiu kapai buvo papuošti ir ant jų padėtos gražios žvakelės, kurios buvo uždegtos. Kadangi nemažas Schwetzingeno kuo-pos narių skaičius palaidoti įvairiose kitose vietose, tai susi-rinkusieji vyrai užprašė už visas kuopos mirusiuosius šv.Mišias.

Miuncheras - Rinkimų komisija visoms apylinkėms išsiuntinėjo bend-raraštį Nr.5 ir balsavimo lapelius. Bendraraštyje visiems pilna-teisiams bendruomenės nariams primenama, kad rinkimai į PLB Vokie-tijos krašto tarybą įvyks l a p k r i č i o 23, šeštadienį. Ypatingas apylinkių vadovybių dėmesys kreipiamas į rinkimų nuosta-tų VI skyrių apie balsavimo tvarką. Nurodoma, kad:

1. Balsuojama tik nustatytą dieną. Anksčiau ar vėliau balsuoti ne-leidžiama.
2. Balsuoti korespondenciniu būdu apylinkėse draudžiama. Tačiau tie, kurie laiku įteikė apylinkių vadovybėms pareiškimus, pagei-daudami balsuoti už akių, iš rinkimų komisijos gautus balsavimo lapelius siunčia komisijos nurodytu adresu.
3. Apylinkių vadovybės atsakingos už balsavimui tinkamų patalpų parinkimą, vietinės rinkimų komisijos sudarymą, savo narių-rinkikų painformavimą kur ir kuriomis valandomis galima balsuoti, žodžiu, už tvarkingą balsavimų pravedimą (rink.nuost.VI skyr.§§28-47).

----- xXx -----

V A S A R I O 16 G I M N A Z I J O J

Vokietijos vyriausybės atstovai Romuvoje

Spalio 21 Vasario 16 gimnazija susilaukė aukštų svečių iš Bonnos, Stuttgarto, Karlsruhes ir Mannheimo. Lankėsi Vokietijos vyriausybės atstovas Ministerialrat Dr.Wolfrum, vadovaujamas benamių užsieniečių (heimatlose Ausländer) skyriui pabėgėlių ministerijoje Bonnoj, Baden-Württembergio vidaus reikalų ministerijos Stuttgarte Regierungsdirektor Wodke. Juos lydėjo Regierungsoberdirektor Appelius (Bonna), Regierungsrat Steinmetz (Karlsruhe), Regierungsoberschulrat Allgeier (Karlsruhe) ir valst.statybos Mannheime ekspertas Avemark. Lankymosi tikslas - susipažinti su Vasario 16 gimnazijos, ypač bendrabučio padėtimi. Svečiai idėmiai apžiūrėjo visas gimnazijos ir bendrabučio patalpas, virtuvę, jos įrengimus ir maisto atsargas, valgyklą, kurioje vakarieniavo.

Po apžiūros įvyko kelias valandas trukusi konferencija, kurioje iš lietuvių pusės dalyvavo Krašto Valdybos pirmininkas J.K.Valiūnas, gimnazijos direktorius V.Natkevičius, gimnaz.kuratorijos vicepirm. ir Kr.valdybos reikalų ved.J.Lukošius, kuratorijos ir Kr.valdybos išdininkas J.Barasas ir kuratorijos reikalų vedėjas mokyt.V.Bartu-sevičius. Prieita išvada, kad senąją pilį vargu ar išsimoka remon-tuoti (provizoriniu statybos eksperto skaičiavimu, pagrindinis remon-tas kainuotų apie 400.000,--DM), tat reiktų statyti naują bend-rabutį. Betgi svečiai manė, kad sunku būtų iškart gauti didelę

sumą statybai, tad reiktų greičiausiai bent pradžioje tenkintis mažesnėmis ir statybą vykdyti dalimis. Galutinis Bonnos nusistatymas netrukus turėtų paaiškėti.

Svečiai buvo priimti ir pavaišinti gimnaz.kuratorijos pirmininko V.Natkevičiaus savo bute, o mokiniai pilies salėje jiems pašoko kelis tautinius šokius. Kalbėdamas mokiniams, Dr.Wolfrum ragino juos išlikti lietuviais. Jis pabrėžė, jog Vokietijos vyriausybė anaipol nemano vesti pabaltiečių atžvilgiu kokios nors nutautinimo politikos. Perdavė ministerio pabėgėlių reikalams Kai Uwe von Hasel sveikinimą ir jo norą netolimoje ateityje aplankyti gimnaziją.

Sekmadieninės dailės reprodukcijų parodėlės

Nuo šių mokslo metų pradžios dailės mokyt.A.Krivickas, mokinių padedamas, kas sekmadienį gimnazijoje ruošia apžvalginę dailės reprodukcijų parodėles. Jos tarnauja meniniam-estetišiam mokinių skoniu lavinti, nes jaunuoliai-es, gyvendami toliau nuo didesnių miestų, neturi progos dažnai aplankyti dailės parodų, muziejų ir galerijų. Ligi šiol buvo parodytos Rembrandto, K.Šklėriaus, S.Dali, M.K.Ciurlionio ir Ecole de Paris paveikslų reprodukcijos. Visos parodėlės mokinių ir kitų Romuvos gyventojų mielai lankomos. Sekančių parodėlių temos bus: gamtovaizdis lietuvių tapyboje, impresionizmas, lietuvių grafika ir barokas. Parodėles dail.Krivickas žada ruošti ištisus mokslo metus. Jose bus apžvelgta lietuviškoji ir pasaulinė dailė praeityje ir dabartyje.

Nusisekusi šokėjų išvyka į Darmstadtą

Spalio 26 Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė, susidedanti iš 25 moksleivių, buvo svečiai Vokiečių Rytų jaunimo sąjungos Darmstadto pramogų būrelio (Spielschar), švenčiančio dešimtąsias metines. Ta proga būrelis suruošė Europos (daugiausia rytų) tautų folkloro vakarą, į kurį pasikvietė savo kaimynus lietuvius ir kiek tolimesnius ukrainiečius. Užsieniečiai lemiamai prisidėjo prie programos ir visos šventės pasisekimo.Ukrainiečiai didėliu temperamentu bei akrobatiniais numeriais, lietuviai savo elegancija, drausme, gražiais tautiniais drabužiais ir aukšto meninio lygio tautiniais šokiais. Ukrainiečiai publikos simpatijas užkariavo šturmu, mūsų moksleiviai širdis patraukė pamažu, bet tikrai ir pastoviai.

Europos tautų folkloro vakaras įvyko 20 val. didžiulėje Lichtenbergo gimnazijos salėje ir truko net tris valandas (su 15 minučių pertrauka). Programa, kurią žiūrėjo per 500 asmenų, pavadinta europiniais akordais. Jos motto - tautų susipratimas. Tai buvo tikra tarptautinė folkloro demonstracija daina, šoku ir žodžiu. Iš pasakytų kalbų tryško tėvynės ilgesys, laisvės siekimas. Jei lietuviams ir ukrainiečiams tai yra savaime suprantamas dalykas, mūsų Vokietijoje atsiradimo ir buvimo priežastis, tai tie jausmai nebuvo svetimi ir patiems vakaro šeimininkams: Darmstadto pramogų būrelio nariai ar jų tėvai praeito karo pasėkoje taip pat yra netekę tėviškės.

Mūsų moksleiviai su palydovais atvyko tris valandas prieš programos pradžią. Tai žinoma grupės vadovės mokyt.E.Tamošaitienės taktika - susipažinti su aplinka, išbandyti sceną, padaryti repeticiją. 18 valandą šeimininkai pakvietė svečius į jaunimo nakvynės namus (Jugendherberge) kuklios vakarienės.

Vakaro programą atliko Darmstadto pramogų būrelis, Odenwaldo tautinių drabužių ratelis, Heidelbergo dainininkų pora Helga ir Klaus (dainavo įvairių tautų liaudies dainas originalo kalbomis), Vasa-

rio 16 gimnazijos tautinių šokių grupė ir ukrainiečiai iš Neu Ulmo. Mūsų moksleiviai pasirodė du kartus pirmoje programos dalyje ir du kartus antroje. Pirmasis šokis buvo Kepurinė, antrasis Malūnas, sukėlęs visą audrą katučių. Malūnui smarkiai sukantis, mergaitėms ir berniukams skriete skriejant ratu, publika visą laiką plojo į muzikos taktą.

Antroje dalyje 12 Romuvos mergaičių pašoko Blezdingėlę, kuri vokiškai pristatoma kaip kregždžių išlėkimas (Schwalbenzug). Tai rudeniškos nuotaikos, subtilus, elegiškas šokis. Jį publika sekė labai susikaupusi. Tik šokėjoms nuo scenos patraukus užkulisin, pasipylė gausūs plojimai. Paskutinis šokis buvo komiškas Klumpakojis. Čia šokėjams reikia ne tik vikriai suktis, bet ir gerai vaidinti. Vasario 16 gimnazijos moksleiviai atliko jį puikiai, o publika nepagailėjo katučių.

Programa baigta sveikinimais ir dovanų įteikimu sukaktuvininkams. Prieš važiuojant namo, šeimininkai pakvietė visus programos atlikėjus, kurių buvo per šimtą, į svetainę porą valandų pasišnekučiuoti ir padainuoti prie bokalo alaus ar stiklo vyno. Tai buvo lyg ir tęsinys vakarų programos motto: tautų susipratimas.

Lietuviai moksleiviai grįžo į Romuvą po vidurnakčio gerokai pavargę, bet patenkinti, kad galėjo pajvairinti kiek monotonišką bendrabučio gyvenimą ir prisidėti prie Lietuvos ir lietuvių vardo garsinimo krašte, kuriame jiems tenka ruošti gyvenimui ir gyventi.

Išvykai vadovavo gimnazijos kapelionas kun. Riaubūnas. Šokius vokiškai pranešinėjo moksleivis Radionovas, akordeonu palydėjo Saunatyte (V kl.), tik praėitų metų pabaigoje atvykusi iš Lietuvos.

Raganėlių vakaras

Spalio 29, prieš išsiskirstant Visų Šventų atostogų, Romuvos Raganų Ratelis (apie 15 moksleivių, kurios yra pasižadėję tarpusavy kalbėtis lietuviškai) suruošė šokių vakarą su įdomia programa. Į vakarą buvo pakviesti visi moksleiviai, mokytojai ir gimnazijos personalas su šeimomis. Programai vadovavo ir ją pranešinėjo Marija Normantaitė, IV kl. mokinė. Paruošti padėjo bendrabučio vedėja E. Tamošaitienė. Po pristatymo trijų R buvo sudainuota "Prabilkite", kurią lietuviai dainuodavo Sibiro kankinių stovyklose (pati pranešėja taip pat gimusi Sibire) ir "Jau vakaras buvo". Po to sekė komiškas duetas "Palvas arklys", kurį gabiai atliko Aldona Šaduikytė (V kl.) ir Živilė Vilčinskaitė (IV kl.). Vida Paulikaitė gražiai padeklamavo Maironio "Burtus". Linksmą vaidinimą dainuodamos atliko šešios moksleivės ir J. Sonsas (VII kl.). Gale 8 poros dainavo ir šoko "Ko liūdi berželi, ko liūdi" ir pabaigoje į šoki (valsą) įsuko žiūrovus. Po to sekė moksleivių pasilinksminimas.

Prisiminti mirę tautiečiai

Visų Šventų dieną (lapkr.1) vakare Vasario 16 gimnazijos mokiniai su žibintais ir žvakutėmis aplankė vietos kapines, kur palaidoti ir keli lietuviai: advok. J. Bataitis, agron. T. Šidiškis, Teišerskienė ir mokinė Bir. Kleinaitytė. Kun. J. Dėdinas pasakė gražų pamokslą ir pakvietė pasimelsti už šioje vietoje amžiną poilsį suradusius tautiečius, už kovojusius dėl tėvynės laisvės ir mirusius Sibire, okupuotame krašte bei tremtyje, už savuosius. Visi sugiedojo Marija, Marija ir kalbėjo maldas.

Išsiskirstydami, moksleiviai dalį žvakučių paliko ant lietuvių kapų. Vėlinių dieną (lapkr.2) 10 val. vietos koplytėlėje kun. J. Dėdinas atlaikė gedulingas mišias ir pasakė turiningą pamokslą.

Šaunus romuviečių pasirodymas Stuttgarte

Lapkričio 10, mokyt. E. Tamošaitienės vadovaujama Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė gražiai atstovavo lietuviams Tautų balsuose (Stimmen der Völker) Stuttgarte.

Jau kelinti metai šiame mieste su pasisekimu suruošiamas tremtinių folklorinio meno grupių susitikimas, kurio iniciatorius yra Stuttgarte veikiantis Katalikų egzilų grupių sambūris (Arbeitsgemeinschaft der katholischen Exilgruppen). Sekmadienį bendras pamaldas Killesbergo halėje priešpiet laikė ir pamokslą pasakė Rottenburgo vyskupijos įgaliotinis egzilų reikalams prel. prof. dr. A. Hufnagel. Pietavo lietuvių jaunimas drauge su vengrų gimnazijos ansambliu. Tai buvo nauja proga sustiprinti draugiškus ryšius. Vengrų internato direktorius dr. F. Harangozó jautriais žodžiais prisiminė savo likimo draugus lietuvius iš devynerių metų bendro kalėjimo Sibire. Popietinėje programoje, trukusioje trejetą valandų su viršum ir į Killesbergo pirmąją halę sutraukusioje apie tūkstantį žiūrovų, pasirodė vengrų, ukrainiečių, kroatų, lietuvių, čekų, slovakų ir lenkų meninės jėgos.

Romuvos jaunimas ir šį kartą atliko savo uždavinį pasigėrėtinai. Jis pašoko penkis šokius: Kepurinę, Grandinėlę, Malūną, Elezdingėlę ir Klumpakojį. Akordeonu palydėjo mokinė G. Saunaitytė ir pirmą kartą šį uždavinį atliekamas naujas gimnaz. mokyt. salezietis Stasys Šileika. Salėje matėsi Stuttgarto apylinkės lietuvių, tik maža teatvyko mūšpjp atžalyno pasižiūrėti savo jaunųjų draugų šokio. Grupę rūpestinagi globojo Stuttgarto lietuvių kapelionas kun. K. Senkus.

----- xXx -----

Liuteronų Bažnyčių išėivijoje kunigų ir darbuotojų suvažiavimas

Kiekvienais metais Liuteronų tarybos vokiečių vyriausias komitetas ruošia Liuteronų Bažnyčių išėivijoje kunigams ir darbuotojams teologinio pasiruošimo seminarus. Šių metų seminaras įvyko rugsėjo 30 - spalio 4 prie Hamburgo esančiame evangelikų jaunimo laisvalaikio name Heideburge. Seminaro tema - Bažnyčia ir pasaulis IV-ame visuotiniame ekumeniniame tarybos suvažiavime 1968 Uppsaloj. Pokalbiams vadovavo Liuteronų tarybos vokiečių vyr. komiteto pirmininkas ir bažnyčios tarėjas kun. dr. Ernst Eberhard iš Stuttgarto. Suvažiavime ir šį kartą dalyvavo 45 kunigai ir bažnyčių darbuotojai iš estų, latvių, lietuvių, lenkų ir vengrų Liuteronų Bažnyčių. Lietuvių grupę sudarė kunigai Ad. Keleris, J. Urdzė, Jul. Stanaitis ir Ad. Gelžinius ir bažnyčios darbuotojai - dr. med. Alg. Gintautas, mokyt. Fr. Skėrys, Fr. Šlenteris, V. Urdzienė, M. Kilienė ir J. Pareigis.

Kasdien buvo laikomos rytinės ir vakarinės pamaldos. Po pusryčių vyko Biblijos nagrinėjimas. Po to buvo skaitomos paskaitos šiomis temomis: Uppsala ir Bažnyčių misija, Bažnyčių ekumeninė taryba ir Pasaulio liuteronų sąjunga, Uppsala ir diaspora, trečiojo pasaulio iššauka Uppsaloj ir Uppsalos suvažiavimo iškėlimas pasaulio spaudoj.

Viena gausiausių delegacijų buvo rusų ortodoksų Bažnyčios delegacija, susidedanti iš 110 narių. Delegacijos vadovas buvo Maskvos metropolitas Nikodemas. Dalis rusų delegatų aktyviai prisidėjo prie teologinių diskusijų, bet kita dalis vertėsi politika: pasisakė prieš karą Vietname, protestavo prieš Izraelį, neva užpuolusį arabų kraštus, nepageidavo taikos Nigerijoje bei Biafroje. Uppsaloj dauguma delegatų pasisakė už taiką ir ramybę visuose pasaulio kraštuose, prieš rasių diskriminaciją, tautų vergijas ir paskelbė visuotinį karą badui.

Vakarai buvo skirti pranešimams bei pokalbiams apie Bažnyčių gyvenimą. Vieną vakarą mokyt. Fr. Skėrys padarė pranešimą apie lietuvių evangelikų liuteronų veiklą iešivijoje ir parodė skaidres iš lietuvių evangelikų veiklos Vakarų Vokietijoje, Bostono liet. evang. parapijos, Tėviškės parap. Čikagoje ir evang. jaunimo suvažiavimo.

----- xXx -----

M i r u s i e j i

A.a.kun. Alfonsas Butkus. Velionis buvo gimęs 1923 gegužės 12 Tauragėje. Ten pat 1941 užbaigė gimnaziją. Į kunigų seminariją Telšiuose įstojo 1944, bet studijų nebepradėjo, nes kaip tik tuo metu užklupo tragiškasis ruduo, nuvedęs Alfonsą, kartu su daugeliu kitų lietuvių jaunuolių, į Bavarijos Eichstättą, kur buvo išvestas kunigu 1950. Pirmaisiais kunigystės metais vikar. Eichstätto vyskupijoje, o nuo 1951 lapkričio perėjo į lietuvių pastoraciją, apsistodamas Sielovados įstaigoje Dieburge. Vėliau buvo perkeltas į Deginen, iš kur aptarnavo Stuttgarto sritį, o iš ten į Burgelern prie Bambergo. 1956. IX. 1 vėl grįžo į Eichstätto vyskupiją. Vikaravo Deininge ir Abendberge. Hilpoltsteine gavo savarankišką kapelioniją, bet tuo pačiu metu pradėjo jausti negailestingą ligą, besitęsusią apie 10 metų. Mirė 1968 spalio 14, palaidotas spalio 17 Hilpoltsteine kunigų kriptoje. Laidotuvėse dalyvavo 13 lietuvių ir apie 50 vokiečių kunigų ir visa parapija. Laidotuvių iškilmėms vadovavo vietos dekanas kun. Igl, o gedulingas šv. Mišias su juo koncelebravo prel. dr. Aviža ir kun. dr. Smilga, atskridęs iš JAV.

Hamburgas - Rugsėjo 10, krisdamas nuo laiptų užsimušė apylinkės narys Henrikas Meškauskas. Palaidotas Hamburg 50 Diebsteich kapinėse. Visi giminės likę Lietuvoje.

Kölnas - Spalio 12 Merheimer ligoninėje mirė Zygmantas Levickas. Palaidotas Kölne Bruder Klaus kapinėse. Laidotuvėse dalyvavo būrelis vietos lietuvių. Apeigas atliko tėv. Konstantinas Gulbinas, Cap. iš Münsterio. Velionis buvo gimęs 1918 vasario 5 Panevėžy. Testamento nepaliko. Visais velionių liečiančiais reikalais kreiptis į PLB Bonn-Köln apyl. sekretorių M. R. Kiužauską (5 Köln-Hohenhaus, Von-Ketteler-Str. 18).

----- xXx -----

Pabaltiečių kultūros dienos Düsseldorf

Lapkričio 9 parodos "Haus des Deutschen Ostens" (Bismarckstr. 90) namuose atidarymu (išstatyta Estijos, Latvijos ir Lietuvos pašto ženklai, pabaltiečių tautiniai drabužiai ir liaudies menas) pradėtos Pabaltijo kultūros dienos Nordrhein-Westfalijos sostinėje. Lapkričio 16 (šeštadienį) Robert Schumanno salėje įvyks pabaltiečių folkloro koncertas, kurio programą atliks: Maria Panse (sūpranas), Longin Apkalns (baritonas), prof. Naan Pöld (tenoras), Klaus Pawassar (piano), Jülich muzikos kolegija, jungtiniai latvių chorai, estų choras "Leelo" ir Vasario 16 gimnazijos tautinių šokių grupė. Lapkričio 17 (sekmadienį) 11 val. (šeštadienį koncertas bus pradėtas 20 val.) "Haus des Deutschen Ostens" namuose įvyks iškilmės, per kurias kalbą pasakys buv. ministeris D. Grundmann. Bus deklamuojami estų, latvių ir lietuvių poetų kūriniai. Programą įrėmims jūreivių kvartetas (Schiffer-Quartett) iš Bonnos.

I n f o r m a c i j o s l e i s t i
a u k o j o : Fil. Gudavičiūtė iš Lübecko 10, -- ir Juozas Nevulis iš Miesau 7, -- DM. Ačiū.